

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Égy évre 24 korona.
Égy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Égy évre 28 korona.
Égy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.
Egy sorra 20 f.
Három sorra 15 f.
Nyolc sorra 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 559

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József téren, 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 15.

Arad, 1907.

PALELÓN SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek szeptember 13

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéroltk: A kormány Bécsben.
- A polgármesterek kongresszusa.
- Háromszoros rablógyilkosság.
- A velencei dráma.
- Életunt aggasztán.
- Zsidómészárlás a cári birodalomban.
- Aradi emberből amerikai bankelnök.
- Hímző és tifusz pusztítanak.
- A nagyherceg barátnője.
- Főispáni titkár és hírlapíró afférja.
- Bankigazgató és képviselő botránya.
- Fordulat a bajai bankügyben.
- Harc a gyermekért.
- Téma: A legkedvesebb. Írta: Gyarmathy Zsigáné.

A kormány. Bécsben.

Arad, szeptember 12.

Azon külsőségek után, a melyek a kormány bécsi időzésével kapcsolatosan, az audienciára járó miniszterek körül tapasztalhatók, körülbelül meg lehet állapítani, hogy itt nem kormányválság készül, hanem — kiegyezés. A junktim, a mely tegnap szájról-szájra járt, mintha már nem is kísértene; mintha csak a föld nyelte volna ezt a rémet, a melyet az osztrák kormány a sajtója útján üzent, s a melyre a magyar kormány viszont a maga lapjai útján vétót kiáltott.

Csak hogy a kormányok azért szoktak a sajtó útján riadót fuvatni, hogy az ellenfelet szükség esetén maguk figyelmeztessék: nem muszáj ezt komolyan venni. Kossuth Ferenc szembe helyezkedik a sa-

ját félhivatalosával, csak hogy a Beck báró osztrák miniszterelnökkel való barátsága csorbát ne szenvedjen. Wekerle is kijelenti, hogy a lapok hírei túlzottak. Csak hogy az a kérdés, hogy mely lapok túlzottak: az osztrákok, amelyek azt állították, hogy az osztrák kormány csak junktimmal köt kiegyezést, — vagy a magyarok voltak a túlzók, a mikor föltették, hogy a magyar kormány egész erejével elutasítja a junktimot.

Ma különben nem a junktim a jelszó a kiegyezési őrtüzeknél. Hanem az ugynevezett közjogi kérdések. Amikor a gazdasági kérdések vitái közé a hadügyet, vagy a külügyet bekeverik, annak mindig olyan vivmány-szaga van. A vivmányoknak pedig azért van nálunk olyan rossz illata, mert azért rendszerint óriási áldozatokat kívánnak cserébe. Ahol tehát a kis vivmányok vannak, ott nagy áldozatok állanak előtérben. Egyszer kardbojtvivmányok, kaszánya-fölírások, — most a változatoság kedvéért a diplomaciai képviselő vivmányai. El fogjuk érni, hogy néhány osztrák-magyar konzulátus épületén az osztrák címer mellett ott lesz a magyar, a német fölírás mellett a másik, — s ezért egész szépen beadjuk a derekunkat Ausztriának.

A mostani tárgyalások nevezetessége, hogy a kiegyezési miniszterek mellett ott van — Apponyi is. A kiegyezési tárgyalások komplexuma közoktatásügyi kérdéseket nem ölel fel, sőt, távol áll a szin-

művészeti ügyektől, amelyekre Apponyi illetékességet nyert. Méltán csodálták tehát, hogy a kiegyezési tárgyalások alatt Apponyi is megjelent az osztrák miniszterelnökség palotájában. A naiv emberekben és mindent hívőkben bizakodó félhivatalosok azt állítják, hogy Apponyi csupán tolmácsa Kossuthnak, aki a német nyelvet töri. Erre a szerepre bizonyára egy miniszteri titkár is jó lett volna. Másért van Apponyi Bécsben. O a vivmányok embere; azok után törte magát életében, s azokra áhítozik ma is. Amikor a külügyi képviselő vivmányait lengetik a makacs magyarok előtt, akkor odahívták azt, akit legjobban tudnak az ilyen csecsebecsék elbájosni, s aki ezt a meghatottságát át tudja bűvölni az egész függetlenségi pártra, hogy ez érzésben békésebben szavazza meg a kiegyezést.

A történeti igazság különben az, hogy a közvélemény kezd belefásulni a rossz kiegyezéstől való aggodás kellemetlenségibe s azt szeretné, hogy akár mint, csak lenne már kiegyezés. A pénzdrágaság és a pénzhiány, a bécsi tőkének Magyarországgal szemben való feltűnő tartózkodása, a magyar értékek hanyatlása és visszaözlése, melyeket mind a kiegyezés bizonytalanságára vezetnek vissza, azt a vágyat érlelték meg, hogy akár jó, akár rossz, — csak már legyen kiegyezés. A háboruban a katona, akit heteken át tartó gyaloglás, az időjárás viszontagságai és egyéb szenvedések megviseltek, kétségbe-

A legkedvesebb.

Írta Gyarmathy Zsigáné.

— Edes anyámasszony, hallja! Főbeütöm a disznót, ha kihajtja a kapun... főbe én...

Az összetöpörödött öreg banya ott guggolt a tornác küszöbén s míg sűtkérezett az őszi napfényben, nagy tüjével megbökte az érdes vászondarabot, úgy tanította az első öltésekre kis unokáját. Előtte ült a gyermek egy nagy kövön, rákönyökölt a nagyanya térdére s nyitott ajakkal figyelt, aztán csak elkapta a vásznat:

— Na, tudom már nanám! — És parányi fekete kezecskéjével furta, furta a nagy tüjt az érdes vászonba.

— Hej, be sokat is kell annak a tünek szántani, míg valami termés kél a nyomán! Ilyenformát gondolt öreg banya, míg nézte az első öltögetéseket. Aztán megsimogatta a kis leány sima haját és föltekintett a fiára.

Az udvar közepén állt a fiatal férfi, félvállra vetett tulipános szűrével és a szür sötét tulipánjaira világos rózsát festett az alámerülő nap, a mint áttört a szomszédék akáclobbjain. Öreg banya nézte, nézte a piros napfénytől besugárzott fiát és tekintetében meghatottság és meleg szeretet sugárzott, míg egyszerre csak könyfátolyozta a sugárzást. Nem akarja, hogy könyét lássa valaki és nem is látta, mert a mint kiászott kezét szeméhez emelte, az alácsorduló könnyek beszívárogtak öreg keze mély redői közé.

Három házas fia van az öreg banyának; legfiatalabb Pista, az, a melyik ott áll az áttörő napfényben és azzal biztatja édes anyját, hogy

főbe üti az egyetlen jószágot, a kedves disznót. Pisták az első öltéseket tanuló leányka is — a kis Kata, a ki úgy el van merülve a nagy munkában, hogy nem veszi észre a nanája könyeit, mert nagy tüjével buzgón szántja az érdes vásznat.

A megtermett fiatal férfi pörge kalapja alól lopva néz az édesanyjára, aztán az utca ajtó felé tart, a honnan visszaszól:

— De igazán főbeütöm a disznót!... S azzal kiép az utcára és várja a hazatérő jószágot.

Az édesanya szemében fiatalító tűz lángol, a mint a fia után kitekint. Az egyik menyé, a „szebbik“, gangosan lép az udvarra; jómódu anyjánál járt s bizonyosan vagy sajtót, vagy kalácsot szorongat a hóna alatt egy piros csikos ruhában. Rá sem néz anyósára, úgy lép be mellette a tornácra. A vénasszony összezsugorodva, egészen oda lapul a tornác deszkájához, arrafelé, hol a Pisták része van.

A három fiu benn lakott a házban. Anyjoknak összetakoltak egy zugocskát a szin sarkában.

Nem valami világos hely biz az, de legalább hideg, akárcsak a farkasordító. Még ha nyárban lenne ilyen hűvös, — szokta mondani az öreg, — akkor jól is fogna a forróságban egy kis levegő; de nyárban majd megsül benne az ember, télen majd megfagy. De a jó isten nem hagyja el a szegényt: Pista fia oda adja az ócska juhász-bundáját takaróul, aztán a gyermeket sem tiltja, benn hálhat, amelyiknek kedve tartja, a nagyanya háta mögött és a gyermektet

melege többet ér az öregnek egy fűtött szobánál.

Fagyos, csikorgó hidegben reggelenkint olyan a bunda préme, mint mikor a fűszálon zuzmára csillog, de a zuzmárás prémen belül meleg van és öreg banya, ha föl is érred, e yet sem mocsan, hadd aludja ki álmat a gyermek. Nyárban pedig, ha ráér, kap az almafa alatt olyan árnyat, minél különbet még az sem, aki márványkandalló melletti telet.

A házból kijő a másik kis Kata tele pófával, megáll a nagyanya háta mögött, újból beleharap egy süteménydarabba, aztán áthajol az öreg vállán s úgy néz az öreg szemébe:

— Nanám! aztán piros fersinget vegyen nekem.

— Ugyan miből, te?

— A disznója árából. Édes anyám mondta, hogy holnap a vásáron eladja és vegyen nekem fersinget.

— Ugy... ugy, anyád azt akarja, hogy eladjam számból a falatot?... De mit eszel, kis Kata?

— Pánkót, a másik nanám küldte, nagyon jó. — Ismét harapott egyet, mire egy darabcska lehullt az öreg térdére; az öreg gyorsan fölkapta és a mellette öltögető kis unoka szájába nyomta.

— Na, hát veszen holnap piros fersinget, nanám?

Az öreg magában motyogja: a „szebbik“ nem banná, ha éhen halnék a hosszú télen. Bezzeg nem hogy világéletében megkínálta

tasztrófa hire, melyről itt Budapesten a lapokból értesültem. Még nem régen vendégem volt a sógorom Lipszében és valóban nem hittem volna, hogy ilyen hamar kell tőle elbucszunk mindörökre.

Arra a kérdésre, hogyan ismerkedett meg a meggyilkolt gróf a feleségével, Bossán így válaszolt:

— Elmondok mindent sorjában, annál inkább, mert ebből az alkalomból teljesen téves értesüléseket hoztak a lapok a gróf házasságáról és elhalt feleségéről. Az igazság ez: 1897-ben a Röder nővérek Oroszországban hangversenyeztek és Orelben, a hasonló nevű kormányzóság székhelyén egy hangverseny alkalmából beleszeretett *Emiliába* gróf Komarovszki Pál közák tiszt és földbirtokos. Röder dr. nem akart beleegyezni a házasságba, mire az öreg grófnő személyesen jött be birtokáról, hogy fia számára megkérje Emilia kezét. A házasságot pedig Bécsben az orosz nagykövetség házikápolnájában gróf *Kapnist* jelenlétében kötötték meg. A szomszéd birtokossággal a legjobb egyetértésben éltek és Emilia egyik *legjobb barátja* — *Tarnovszka grófné* volt, a vidék egyik legünnepeltebb szépsége. Nem igaz tehát, hogy a gróf csak az utóbbi időben ismerkedett meg démonával, mert esztendőnkön át éltek egymás közelében minden szerelmi viszony nélkül. Komarovszkiék sokat utaztak, Budapesten is jártak, a gróf volt elnöke a négy év előtt megtartott budapesti nemzetközi tűzoltó-kongresszusnak. Mikor az orosz japán háború kitört, a grófi házaspár elhagyta gorodistyei magányát: a gróf, mint kozákúszó harcolt, meg is sebesült a fején egy puskagolyótól, Emilia pedig tíz hónapig, mint egy betegápoló osztály feje, a legodaadóbban ápolta a sebesülteket. A háború befejeztével visszatértek Gorodistyére, ahol Emilia megbetegedett. Majd elvitték operálás végett Drezdába, ahol vérmérgezés következtében meghalt. Egy nappal halála után megjelent Drezdában Tarnovszka grófné, megnézte a holttestet, rögtön elutazott, mire mi rokonok odaérkeztünk, se hire, se hamva.

A velencei dráma áldozatának, a szeren-

— Kedves, édes jó kis disznóm, kóstold meg, ládd, olyan, mint az arany, még a király disznója sem kap ennél különbet.

A disznó — talán, hogy bagyják már békén — beletur a tába, fel is borítja s úgy kezd ropogatni egynehány szemet; de ismét csak elfordítja az orrát: megvan már csömörölve minden jótól, mint egy kiélt világfi. De öregbanyát már ennyi kegyesség is mennyi örömmel tölti el és a mint vakargatja, beszélni kezd hozzá, hiszen ha az embernek nincs édes leánya, ki mással is beszélhetné ki magát, ha nem a disznóval?

— Látod, látod, be igazán szerettelek mindig: szópós korod óta ápoitalak, úgy mintha saját szülőim lennének és mindig azon tanakodtam, hogy mekkora lesz a bánatom, mikor eladlak, idegen kézre biziak... de a szebbik már alig várta és a többi sem bánta; valami mennyi azon volt, vajjon mit veszek neki, ha pár garasom lesz? Csak egy van az egész világon, aki arra gondolt, hogy a szegény öreg is egyék a hosszú télen egy pár zsíros falatot... Csak egy. Mert hát mondta e a többi bár egy árva szóval is, hogy főbeüti a disznót? Nem, ezt a szót egyik sem ejtette ki a száján.

Elfogódva simította még egyszer végig kedvence s minden reménye göndör sertéjét, aztán felállt az alacsony s immár sötét ólban, összekulcsolta ráncos, kiaszott kezét: imádkozott.

— Én uram, jó istenem! Áldd meg, ki három fiam közül egyedül akarta főbeütni az egyetlen jószágomat... mindazáltal áldd meg a többit is, de főképpen a — disznót.

csétlen Komarovszki grófnak gyilkosa, *Naumov*, a börtönben teljesen megtörtén viselkedik. Időnként sirógörcsök lepk meg és akkor szivszaggatóan imádkozik áldozatának felépüléseért. A Gazetta di Venezia jelenti, hogy Pedrazzi vizsgálóbíró előtt *Naumov teljesen beismerő vallomást tett* és ez alkalommal kijelentette, hogy a merénylet elkövetésénél pusztán a *féltékenység* hajtotta a bűntetetre, mert Tarnovszka grófnőt minden áron birni akarta.

Tarnovszka grófnőt, *Perrier* Elzát, a komornáját és *Prilukovot* *Wadecke* vizsgálóbíró kihallgatta. A grófnő azt állította mai kihallgatásán, hogy eddigi kihallgatásán nem jól értették azt, amit mondott. *Szó sincs róla, hogy ő a gyilkosságban való részvételét bevallotta.* Határozottan tagadta, hogy akár közvetve, akár közvetlenül része lett volna Komarovszki megölésében. Mindössze annyi igaz, hogy *Naumov örületesen beleszeretett, de ő még csak nem is hitte, nem kacérkodott vele, mert menyasszonya volt Komarovszkinak.*

Mikor a vizsgálóbíró figyelmeztette, hogy a rendőrségen egészen mást mondott, Tarnovszka azzal vágta ki magát, hogy ott vagy rosszul értették, vagy félreértették. Tarnovszka grófnőt és Prilukovot a Landesgerichtnek ugynevezett „előkelő” cellába zárták.

A Landesgericht fogházában a bécsi himlőjárvány miatt kötelezővé tett himlőtűz Tarnovszkán, Prilukovon és Perrieren ma végrehajtották. Érdekes megemlíteni, hogy Komarovszki első felesége *magyar leány volt, Röder* Emilia, aki két testvérével *Popper* Dávidnak és *Hubay* Jenőnek volt tanítványa. A család kivándorolt, s a gróf egy hangversenyen látta meg a szép Emiliát. Beleszeretett s minden akadály ellenére elvette.

Életunt aggastyán.

Öngyilkosság egy sétányon.

„Tiszta észnél voltam”.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 12.

Amióta Liszt Ferenc-tér lett a budapesti Gyár-utcának egy részéből, kezd a tér népszerűvé lenni. Rablótámadások, verések, öngyilkosságok szinheije. Hogy miért éppen ide, a legforgalmasabb utvonalak egyikére jönnek az emberek, az teljesen érthetetlen.

Mint *Budapest*ről táviratozzák, az éjjel, már hajnal felé, a bérkocsisok háta megett, a Liszt Ferenc-téri kis parkban revolverlövés dörögött el. Az illemhely mögött egy pad mellett *hörögve feküdt egy öreg, elég jól öltözött ember, kezében még görcsösen szorongatta a revolvért, jobb halántékából szivárgott a vér.* Az öreg ember föbe lötte magát.

A rendőr is azonnal ott volt, a közeli kapitányságról értesítették a mentőket és a főkapitányság központi ügyeletességét.

A mentőknek nem akadt dolguk. Mire megérkeztek, az öreg ember meghalt.

A mentők után megérkezett a központi ügyeletről *Csányik* Pál rendőrfogalmazó és dr. *Tihanyi* Mór rendőrorvos; utóbbi a beállott halált megállapítva, a hulla elszállításáról intézkedett.

A rendőrtisztviselő átkutatta az öngyilkos ruházatát, a nála talált iratokból és a fehérneműjében látható *R. S.* betűkből megállapította, hogy az öngyilkos azonos *Rosenfeld* Salamon budapesti lakossal.

Egy levél is volt a zsebében, „*Falálom után felbontható*” címmel. A levélben az öngyilkos a következőket írja:

„Az egész vagyonom egy ezüstóra és egy

aranylánc, az legyen Miklós fiamé, de csak akkor, amikor 25 éves és biztos állása lesz. Ha azonban a feleségem olyan helyzetbe jutna, amittől óvja meg az Isten, úgy értékesítse ő.

Holttestemet ne boncolják, az utolsó pillanatig tiszta észnél voltam, de nem volt más módom.”

A holttestet a rendőrség a bonctani intézetbe szállította.

A bejelentési hivatal adatai szerint az öngyilkos azonos lehet *Rosenfeld* Salamon 63 éves szabóval, akinek a Teréz körút 35. alatt van kisebb műhelye.

Háromszoros rablógyilkosság.

Fölgyújtotta áldozatait.

Megsemmisített halálos ítélet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 12.

A Lugos melletti Fűzes faluban ez évi március 8-án este borzalmas gyilkosság történt. *Tölgyessy* József ottani földbirtokost, annak házvezetőnőjét és cselédjét *meggyilkolták, kirabolták s hogy leplezzék a bűnt, holttestüket petroliummal leöntötték és fölgyújtották.*

A nyomozó hatóság mindjárt másnap le tartóztatta a földbirtokosnál 11 éven át alkalmazott mezőrt: *Zajka* Adám 32 éves fűzesi szolgaleányt, aki töredelmesen bevallotta a tettet, de mindvégig tagadta, hogy előre megfontoltan cselekedett volna.

Tanu a gyilkosságról mit sem tud, s maga a vádlott következőképpen adja elő a szörnyű esetet:

Zajka Adám, mint rendesen, március 8-án este 6 órakor is jelentkezett 92 éves gazdájánál, hogy átvegye a másnapra szóló parancsokat. Ekkor *Hegedüs* Ilona házvezetőnő megszólta valamelyes mulasztása miatt, mire *Zajka*, akinek a szolgálatot gazdája éppen a házvezetőnő miatt mondotta föl, magával hozott botjával leütötte, úgy hogy szörnyen halt. Az öreg földbirtokos segítségül akarván menni *Hegedüs* Ilonának, de megbotott és elesett. *Zajka* ezután a *cukortörővel szétzúzta az öreg koponyáját is.*

Ekkor szaladt be jajgatva *Molnár* Róza cselédeleány s *Zajka* félvén, hogy tettének árulója lesz, őt is meggyilkolta.

A gyilkos ezután elment, de nem messze találkozott a mezőrrrel s ekkor fogamzott meg agyában a holttestek meggyújtásának gondolata. Visszament, feltörte a szekrényeket s elrabolt 3226 korona készpénzt és mintegy 300 korona értékű ékszert s fölgyújtotta a házat. A szomszédok azonban eloltották a tüzet.

Igy adta elő a vádlott az ügyet a tárgyaláson is, bünbáúóan és zokogva vallván be bűnösségét. A pénz és értékek megkerültek a szalmazsákból s a tanúk csak lényegtelen körülményekről tudtak. A lugosi esküdtbíróóság *három rendbeli gyilkosság, egy rendbeli rablás és egy gyújtogatás* miatt *kötél általi halálra* ítélte *Zajka* Adámot.

A kir. Kuria III. büntetőtanácsa — mint *Budapest*ről táviratozzák — *Pongrácz* Jenő bíró előadásában ma tárgyalta az ez ügyben bejelentett semmisségi panaszokat. A legfelsőbb bíróság *Sárga* Ferenc dr. koronaügyész helyettes felszólalása után helyt adott a Bpt. 385. §. 3. pontja alapján a 92. §. nem alkalmazása miatt bejelentett semmisségi panasznak s ezért megsemmisítette a halálos ítéletet és a vádlottat az enyhítő szakasz alkalmazásával 15 esztendei fegyházra ítélte.

Az amerikai izü ravaszsgal végrehajtott pénzügyi művelet híre nagy szenzációt keltett Baján és Szabadkán, ahol óriási izgalmak kísérték a botránypör állomásait. Hogy kinek az agyában szülemlett meg a megoldásnak ez a kitünő módja, egyelőre még titok.

Harc a gyermekért.

Minden hatóságon keresztül.

A győztes apa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

Eszkendőkön át huzódó, érdekes pört fejezett be Aradváros közigazgatási bizottsága, mint az árvaszék felebbezési fóruma. Az ügynek, a mely egy gyermekért való elkeseredett küzdelem története, ezek a bonyolódott részletei:

F. S., egy aradi tekintélyes intézet főtisztviselője hat év előtt elvette K. R. verseci lakós leányát, ki nővérénél, illetve ennek férjénél K. J.-nél nevelkedett Temesvárott. A házasság boldogtalannak mutatkozott; a férj rövid együttélés után kénytelen volt nejét elhagyni, dacára annak, hogy ez anyai öröme előtt állott. Az életközösség felbontásával egyidejűleg minden közös ügyet egy aradi közjegyző előtt rendeztek. A férj visszaadta a hozományt és közjegyzői okmányba foglalták azon megállapodást, hogy ha leánygyermek születik, az mindenkor az anyjánál fog maradni, ha pedig a születendő gyermek fiu lenne, hét éves koráig anyjánál, azután pedig az apjánál fog maradni; az apát terhelő tartásdíjat szintén megállapították, végül pedig abban állapodtak meg, hogy a válópert az asszony fogja megindítani férje ellen hűtlen elhagyás címén.

Az idő mult, azonban az asszony vonakodott a válópört megindítani, sőt kijelentette, hogy semmi esetre sem hajlandó válni. Ellenben felszólította különélő urát, hogy időközben született leánygyermekéért fizesse a tartási díjat. A férj fizette a tartás díjat, de megindította a válópört is, számos súlyos válóokot említvén fel keresetében. A válópör igen bonyodalmas volt, sok tanut hallgattak ki; foglalkoztak vele az aradi, temesvári, verseci, nagybecskereki, székesfehérvári, pécskai bíróságok, míg végre az aradi kir. törvényszék a házasságot felbontotta a nő vétkessége miatt. A törvényszék az összes költségekben a nőt marasztalta el, a leánygyermekét pedig 7 éves koráig az anyának, azontul pedig az apjának ítélte.

A kuria azonban a gyermekre vonatkozó ítéletet megváltoztatta, amennyiben azt egészen az anyának ítélte, a korábbi közjegyzői okiratban foglalt megállapodásnak megfelelően.

A válóper befejezte után rövid idő múlva a nő újlag férjhez ment R. G. iklódi lakóhoz. Ezen a címen, valamint a bebizonyított válóokokra hivatkozva F. S. az aradi árvaszékhez fordult keresettel az iránt, hogy a gyermek az anyától elvételének és az apának kiadásának.

Az árvaszék a keresetnek helyt adott és a leányt a kuria ítéletével szemben, bár az még csak négy éves, az apának ítélte. Az anya felebbezett a közigazgatási bizottsághoz, ez azonban indokainál fogva helybenhagyta az árvaszék ítéletét. Erre az anya a belügyminiszteriumhoz felebbezett. Tekintve, hogy egy anyára nézve föltöbb lealázó, ha gyermeke tőle elvételik, különösen ha az leányka, különösen, az adott esetben, négy éves korában, a miniszter feloldotta a két egybehangzó ítéletet és utasította az aradi árvaszéket, tegye erősebben vizsgálat tárgyává, miért lenne a gyermek testi és lelki fejlődése e zsenge korban már jobb az apánál, miért látja azt veszélyeztetve az anyá-

nál és ennek megtörténte után hozzon újlag ítéletet.

Igy újra visszakerült ez ügy Aradra, melynek árvaszéke újlag kezdte tanulmányozni a bonyolult, nehéz helyzetet. Hosszu és fárasztó kutatások, számos hivatalos adat beszerzése után, a gyermeket újlag az apának ítélte, azon indokból, mert őt köztisztviselőnek örvendő egyénnek ismeri, magas fizetéssel bír és vagyonnal rendelkezik, ellenben az anya és második férje vagyontalan, a gyermeket felnevelni nem tudnák, ezenkívül a mostoha apa más valáson is van.

Az anya felebbezéssel élt az aradi közigazgatási bírósághoz, mely azonban a legutóbb tartott ülésén helybenhagyta az árvaszék ítéletét és így ezen ítélet most már jogerős.

A nagy titok.

A községi bíró fegyelmije

Bedővel sem közölték a határozatot.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

Ma is mélységes titok fedi még a város fegyelmi választmányának tegnapi ülésén hozott határozatát. A határozathozatalban résztvettek olyan nagy titkolódzást fejtenek ki, mintha legalább is haditervről és nem egy fegyelmi ügyben hozott határozatról volna szó. Maga Bedő Árpád dr. községi bíró, akinek sorsa fellett határoztak tegnap, sem tud még a határozatról. Híába tudakozódott Bedő, előtte sem lebbentették fel a titokról a fátyolt.

Az újságírók ma is kérdezősködtek a fegyelmi választmány tanácskozásának eredménye felől, de az ülésen résztvettek egyhangulag így nyilatkoztak:

— Sajnáljuk, de a határozatot titokban kell tartanunk.

Kádas Kálmán főjegyzőt, a fegyelmi választmány jegyzőjét ma felkereste az Aradi Közlöny munkatársa és megkérdezte, hogy mi a választmány határozata. A főjegyző kijelentette munkatársunk előtt, hogy mindzideig nem volt ideje a választmány végzését írásba foglalni és nem kapott felhatalmazást a határozatnak nyilvánosságra való hozatalára. Azt hiszi azonban, hogy szombaton már módjában lesz a hírlapírókkal tudatni a határozatot.

Szombaton tehát esetleg már megszűnik a titok titoknak lenni. A féltve őrzött, hétpecsétetes titkot akkor talán már nyilvánosságra is hozzák. Ami még tegnap, ma és holnap titok, az szombaton talán nem az. Amit szombatig senkinek sem szabad megtudni, azt szombaton esetleg — de csak esetleg — már világgá kürtölik. Most még hivatalos titok a határozat, de szombaton már lépik róla a pecsétet és megmutatják mindenkinek, még esetleg Bedőnek is. Szombatig várni kell tehát, ha furja is oldalunkat a kíváncsiság; várni kell, míg szombatig a hivatalos titoktartás határideje letelik.

Addig is azonban, amíg ahhoz a boldogsághoz jutunk, hogy a titkos határozatot megtudhassuk, módunkban van az alábbi kombinációkat nyilvánosságra hozni:

1. A fegyelmi választmány úgy határozott, hogy az ügyet további eljárás végett átteszi a királyi ügyészséghez. Ez a verzió a legáltalánosabb.

2. Bedő Árpád dr.-t hivatalvesztésre ítélték. Így javasolta a városi tisztifőgyűlés.

3. A fegyelmi választmány visszaadta a vizsgálat anyagát a tisztifőgyűlésnek azzal, hogy készítsen újabb javaslatot.

4. Bedő Árpád dr.-t a fegyelmi választmány felmentette.

A négy pontba foglalt kombinációk közül tetszése szerint válogathat bárki, egészen vasárnapig, ha ugyan meg nem gondolja magát a hivatalos titok és — hivatalos titok marad továbbra is, az idők végtelenségéig.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Egy ünnep.

Rőt lánggal ég az asztalom.
Künn fojtja már a szőke fényt az este,
Iromba foltok járnak a falon,
És nő, dagad a pamlag ócska teste . . .

Ki van velem?

A régi enyémeik mind itt járnak:
Szomorú, vidám, asszonyos árnyak,
S néhány ködös, halovány sejtelem.
Sokan, sokan és senkiséme;
Benépesítik hallgató szobámat, —
Benn zene búg:
Remegő, bomló idegeimen
Egy néma róttát hegedül a bánat . . .
És jönnek ők füledt, sötét zugokból
Nyöszörgő, síró butorok alól,
Felém suhannak. Babonás köd-ajkuk
Ijesztő csend-akkordokat dalol.
Bódító illattal arcomba csapódnak
Kibomló, fekete hajfonatok . . .
Óh, fáj ez a mámor, fojt ez a láz,
Üzném, elüzném az alkonyatot!

Most vágyakozón a mellemre simulnak,
Ismerős testeken ég a kezem.
Az ablakon selymesen susog az éjjel,
S én visszajáró rég elmúlt mesékkel
Szeretkezem . . .

Franyó Zoltán.

Himlő és tifusz pusztitának.

Arad járványveszedelemben.

Dálnoky jelentése a belügyminiszterhez.

Virágh főmérnök beolttatta magát.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

A bécsi himlőjárványról egyre érkeznek a híradások, amelyek a járvány rohamos terjedéséről számolnak be. A császárvárosban olyan rettegés uralkodik, mint a Mária Terézia idejében fellépett fekete himlő alkalmával. Bécs lakossága a veszedelmes járványtól való félelmében újra oltatja magát s maga az agg uralkodó is újraoltással védekezik a veszedelem ellen. A Bécsbe utazgató magyar miniszterek szintén beoltatták magukat, hogy a járványtól megmeneküljenek. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy egy aradi orvos az utóbbi napokban nagymennyiségű oltóanyagot küldött föl Bécsbe, ahol az egész küldemény hamarosan elfogyott.

Védekezés a himlő ellen.

A himlőtől való félelem Magyarországon is komoly jelleget öltött. Az osztrák határ közelében levő városok és községek lakossága attól tartva, hogy a járványt áthozzák a határon, siet magát beolttatni. Maguk a hatóságok is sürgős intézkedéseket tesznek a járvány esetleges elterjedésének megállítására.

Budapest lakosságának nagyrésze szintén újraoltással védekezik a himlő ellen. Maga a

főváros tanácsa is humánus ovóintézkedést tett. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, a főváros tanácsa ma ülést tartott, amelyen többek között a himlőjárvánnyal is foglalkozott. A tanács elhatározta, hogy a budapesti általános kerületi munkás betegsegítő pénztár részére 50,000 ember beoltására alkalmas oltóanyagot enged át díjtalanul. A tanács már értesítette határozatáról a betegsegítő pénztár igazgatóságát és az oltóanyagot meg is rendelte.

Ujraoltások Aradon.

Az utóbbi napokban Aradon is megkezdődött a himlő elleni védekezés. Már többen újraoltatták magukat s a kerületi orvosoknál egyre többen jelentkeznek új oltás miatt. Leitner Ernő dr. menhelyigazgató szíatén többeket oltott be a tegnapi és mai nap folyamán.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Virágh Lajos városi főmérnök is beoltatta magát, mert a napokban Bécsen keresztül utazik. A tanács ugyanis megbizta Virágh főmérnököt és Hecht Adolf dr. kerületi orvost, hogy a szemétegető telep tanulmányozására Csehországba utazzanak és tegyenek jelentést utazásuk eredményéről, mert a tanács Aradon is szemétegető telepet szándékozik létesíteni.

A főmérnök és kerületi orvos a napokban indulnak el tanulmányutjukra, amely Bécsen át vezet. A bécsi himlőjárvány arra bírta a főmérnököt, hogy már itt védekezzen a veszedelem ellen. Ma délelőtt Virágh Lajost Hecht Adolf dr. kerületi orvos beoltotta s maga az orvos is beoltatja magát.

Az aradi tifusz-betegedések.

Az országiszerte fellépett tifusz már Aradon is jelentkezett, általános rémületére a város lakosságának, amely még mindig a három év előtti tifuszjárvány szomorú emlékeinek hatása alatt áll.

A múlt hónapban a város területén tizenöt megbetegedés fordult elő, az utóbbi napokban pedig újabb három esetet jelentettek be az orvosi hivatalnál. A bejelentett eseteken kívül még számtalan megbetegedés fordult elő, amelyeket nem jelentettek be illetékes helyen vagy amelyek még lappangó stádiumban vannak.

A szórványos tifuszjárványnak egy áldozata is van: Órfi Sándor aradi diák, aki — mint megírjuk — az elmúlt napokban tifuszban hunyt el. Az orvosi hivatal, mint Posgay Lajos tisztii főorvos a város közigazgatási bizottságának ülésén bejelentette, megtette és mindenkor megteszi a szükséges ovóintézkedéseket.

A hatóság, hogy a város közönségét megnyugtassa, jelentéktelennek tünteti fel a megbetegedések eddigi számát. Varjassy Lajos polgármester havi jelentésében például ezeket mondja a tifuszjárványról:

A közegészségi állapot az előző havihoz képest a kisdetek között felmerült sűrű betegség folytán rosszabbodott. A bél- és gyomorbetegedések száma emelkedett, a felnőttek között étrendi és viselkedési hibák következtében a nyári hányászékelés néhány esetben előfordult, a csecsemőknél a heveny bélhurut jelentkezett gyakran. A kanyarójárvány jellege megszűnt. Vörheny, difteria és tifusz — az utóbbi 15 esettel — szórványosan jelentkezett s azok közül 4 a környékről került a kórházba.

A múlt havi 15 megbetegedést tehát a hatóság szórványos jelenségnek tartja, amely nem adhat okot aggodalomra. Csak vissza kell emlékezni a három év előtti járványra. Akkor is szórványosan lépett fel a tifusz, akkor is hat hét megbetegedést jelentettek be eleinte a főorvosi hivatalnál. Nem szabad tehát jelentékte-

lennék feltüntetni a tizenöt megbetegedést, amely most már három új esettel megszaporodott.

Mácsa község veszedelme.

A tifusz-járvány veszedelmes mérvekben lépett fel az aradmegyei Mácsa községben, ahol Károlyi Gyula gróf főispán birtoka van. A négyezer lakossal bíró községben tíz ember betegedett meg tifuszban. A veszedelmes járványnak már áldozata is van: az egyik földmivelő tifusz-megbetegedés tüneteinek között ma meghalt.

A községben fellépett járványról a községi hatóság jelentést tett a vármegye alispáni hivatalának. Institoris István dr. vármegyei főorvos és Borsos Béla dr. aradjárási orvos ma kiutaztak a községbe és jelentést tettek a járványról Dálnoki Nagy Lajos dr. főispánnak. Az alispán táviratilag értesítette a községet fenyegető veszedelemről a belügyminisztert.

Az alispán intézkedésére a községben megtették a szükséges ovóintézkedéseket. Institoris István dr. megyei főorvos és Borsos Béla dr. aradjárási orvos holnap ismét kiutaznak Mácsára.

Főispáni titkár és hírlapíró afférja.

Az újságírói testület határozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

A város fegyelmi választmányának ülése alkalmával történt incidens ügyében az aradi újságírók ma délután, Faragó Rezső elnöklésével ülést tartottak. Az ülésen előterjesztették Csiky Tivadar dr. főispáni titkárnak következő, írásba foglalt nyilatkozatát:

Schulik Kálmán hírlapíró urnak az Aradi Közlöny f. é. szept. hó 12 én megjelent számában közzé tett azon nyilatkozatára, „tölem az újságírók a fejük tetejére állhatnak stb.” kijelentem, hogy én az újságírókról sem külön, sem általánosságban semmi megjegyzést nem tettem, de nem is tehettem, mert a szerkesztő urak valamennyien személyes meggyőződés alapján tudják, hogy én a hírlapírói testületről mindig a legnagyobb tisztelettel és becsüléssel nyilatkoztam és viseltetem a testülettel szemben.

Arad, 1907. szeptember 12.

Dr. Csiky Tivadar.

Az értekezlet hosszas tanácskozás után a következő határozatot hozta:

Az aradi újságírók értekezlete a bemutatott nyilatkozat alapján tudomásul veszi, hogy Csiky Tivadar dr. a hírlapírói testülettel szemben a legnagyobb tisztelettel és becsüléssel viseltetik. A fölmerült eset részletei mindamellett arra indítják az aradi újságírói kart, hogy erélyesen tiltakozzék minden olyan eljárás ellen, amely törvényes jog és ok nélkül az újságírókat hivatásuk teljesítésében megakadályozni igyekszik és határozottan állást foglaljon az ellen, hogy az igazukat és jogos álláspontjukat védő újságírók méltatlan megtámadtatásban részesüljenek. Az újságírói kar ezen álláspontjának mindenkor érvényt fog szereztetni; a fölmerült ügy személyes részében való eljárást az érdekelt újságíróra bizza.

Az ügy személyes részében Schulik Kálmán hírlapíró megbízottai, Bak Sándor és Lits Antal hírlapírók ma este tárgyaltak Csiky Tivadar dr. főispáni titkár megbízottaival, Schill József megyei főjegyzővel és Hanthó Jenő aljegyzővel, akik tegnap Csiky nevében provokálták Schulikot. A két fél segédei az ügy lovagias elintézése körül folytatják a tárgyalásokat.

Két alispán Maros-Tordában. Hivatalátvétel csendőri fedezettel Teleki gróf Ugron főispán ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 12.

Ma délelőtt Nagy József, a felfüggesztett alispán átadta hivatalát Erősd Sándor főjegyzőnek. Ez alkalommal meghagyta neki, hogy helyét csak akkor engedje át másnak, ha a közgyűlés erre egyenesen utasítaná. A városban az alispán eljárása nagy feltűnést keltett.

Teleki Sámuel gróf, az autonom párt vezérémbere ma Andrassy Gyula gróf belügyminiszterhez expressz levelet intézett, amelyben arra kéri, hogy azonnal távolítsa el ifj. Ugron Gábor főispánt. Szükséges ez már azért is, mert a főispán már többször bebizonyította, hogy nem fog egyebet csinálni, minthogy felfordítja a vármegyét.

Délelőtt 9 órakor megjelent az alispáni hivatalban Reicher Aladár, akit Ugron nevezett ki főjegyző-helyettesnek s akit a főispán utasított, hogy Nagy Józseftől vegye át az alispáni hivatalt. Reicher megjelent, de a hivatalt zárva találta. Nagy József, a felfüggesztett alispán ugyanis, mikor hivatalát Erősdnek átadta, a hivatalos helyiség kulcsait is átszolgáltatta neki.

Reicher erről értesülvén, Erősdyhez küldött a kulcsokért. A felfüggesztett főjegyző azonban megtagadta a kulcsok átszolgáltatását s kijelentette, hogy Ugron kiküldöttjét nem ismeri el felettes hatóságának. Reicher Aladár erre jegyzőkönyvet vétetett fel az esetről, s egyben jelentést tett küldetésének eredményéről a főispánnak.

A főispán a helyettes-főjegyző előadása alapján azonnal intézkedett, hogy karhatalommal szerezzék meg az alispáni hivatal kulcsait. Rövid idő múlva egy őrmester vezetése alatt hét csendőr jelent meg a vármegyeházán, s Reicher vezetésével Erősdy főjegyző hivatalos helyiségebe vonultak.

Amint a főjegyző szobájába értek, Reicher felszólította Erősdyt, hogy adja át az alispáni hivatal kulcsait és ő maga is távozzék hivatalából, mert ellenkező esetben a fegyveres erő igénybe vételével fogja onnan eltávolítani. Erősdy kijelentette, hogy Reichert nem ismeri el törvényes helyettesének s nem is adja át a hivatalát.

A főispán kiküldöttje látva Erősdy állhatatos ellenszegülését, figyelmeztette, hogy törvényszegést követ el, s újból felszólította, hogy távozzék.

Erősdy azonban nem mozdult, Reicher erre felszólította a csendőrséget, hogy távolítsák el az ellenszegülő főjegyzőt. Erősdy ekkor engedett az erőszaknak és eltávozott.

Mikor a felfüggesztett főjegyző a folyosón megjelent, barátai körülvették s élénk tüntetést rendeztek mellette. Majd gyalázó kifejezésekkel fordultak a karhatalom felett intézkedő főispáni megbízott felé.

— Tolvajok, gazemberek, hóhérok, — kiabálták összevissza, s ha a csendőrség nincs olyan szép számban jelen, alighanem megdöntik a helyettes főjegyzőt.

Délután 3 órakor folytatták a megyei közgyűlést. A közgyűlést Ugron Gábor főispán nyitotta meg. Az első felszólaló Bethlen Ist-

ván gróf volt, aki kijelentette, hogy megnyugvással veszi tudomásul a belügyminiszter leiratát, mert az abban levő megbélyegzést Erősdy megérdemelte.

Ezután Erősdy Sándor igazolni akarván magát, hosszabb beszédet tartott, amelyben kifejtette, hogy Vozáry János királyi biztostól annak idején megbízásokat nem fogadott el. A függetlenségek erre óriási lármát csaptak.

— *Ki vele! Hazadruló!* kiáltozták a főjegyző felé.

Erősdy azonban nem zavartatta magát s azt fejtegette, hogy a törvényhatóság intézkedéseivel alkalmazkodott és Bethlen grófnak azt a vádját, hogy ő *hazadruló*, visszautasítja.

Bethlen gróf ismét felszólalt és kijelentette, hogy elvekről és nem személyekről szolt. Majd Erősdy ismételt felszólalásban konstatálta, hogy Bethlen valótlanságokat mondott. Erre ismét kitört a láрма s a főispán csak nagynehezen állította helyre a csendet.

Erősdy beszédét az autonom párt emberel élénk helyesléssel kísérték s beszédje végén zajosan megtapsolták. A további tárgyalás során az autonom párt tagjai eltávoztak a közgyűlésről.

Este banket volt ifj Ugron Gábor főispán tiszteletére.

Kovácsolják a kiegyezést.

Wekerle és Kossuth a királynál.

Teljes bizonytalanság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 12.

Ma folytatták a kiegyezési tárgyalásokat, amelyeknek során Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kihallgatáson voltak a királynál.

Lényeges változás a helyzetben nem állott be. A tárgyalásokat vasárnapon valószínűleg folytatják, ennél fogva a tárgyalások megszakításáról egyelőre szó sincs. Mindkét kormány igyekszik a tárgyalásokat befejezni, de hogy ezek végeredményre vezetnek-e, az nem bizonyos. Legközelebb Budapesten ülnek össze tanácskozássra.

Mai távirataink ezek:

A tárgyalások megkezdése.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel 9 órakor Esterházy Pál gróf külügyi osztályfőnök látogatását fogadta, a kivel hosszabb ideig tanácskozott.

Kossuth Ferenc kereskedelmi, Darányi Ignác földmívelési és Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszterek ezalatt egymással tanácskoztak.

Tíz órakor Wekerle, Kossuth, Darányi és Apponyi miniszterek az osztrák miniszterelnökség palotájába hajtottak, ahol a kiegyezési tárgyalások kezdetüket vették. Popovics, Szerényi és Mezőssy államtitkárok szintén a miniszterelnökség palotájába mentek, hogy szükség esetén a tanácskozásba bevonhatók legyenek.

Délben 12 órakor Wekerle miniszterelnök kihallgatásra ment ő felségéhez. Kossuth kereskedelmi minisztert őfelsége 2 órakor fogadta kihallgatáson. Amint értesülünk, mindkét kihallgatás a folyó ügyekkel kapcsolatos. A kiegyezési tanácskozásokat délután folytatják.

Zichy Aladár őfelsége személye körüli miniszter tegnap este ideérkezett.

Apponyi a kiegyezési konferencián.

A kiegyezési tárgyalásokat ma délelőtt tíz órakor az osztrák miniszterelnökségen megkezdették. A magyar miniszterek közül a tanácskozáson Apponyi Albert, továbbá Popovics, Szerényi és Mezőssy államtitkárok és Ottlik miniszteri tanácsos, osztrák részről pedig a minisztereken kívül Rössler osztályfőnök és Spitz-Müller alsóausztriai pénzügyigazgató vettek részt. A tárgyalás előreláthatólag déli egy óráig tart, amikor Wekerle kihallgatásra megy a királyhoz.

A dejeuner, melyet báró Beck a magyar miniszterek tiszteletére ad, $\frac{1}{2}$ 2 órára volt kitűzve, minthogy azonban Wekerle ekkor még alighanem audiencián lesz, a dejeuner kezdetét elhalasztják addigra, míg Wekerle a kihallgatásról visszaérkezik.

Kossuth Ferenc kénytelen volt levélben kimenteni a dejeunerrel való elmaradását, mert a király két órakor fogadja kihallgatáson.

Kossuth a hivatalos lapja ellen.

A kiegyezési tárgyalások elé tudvalevőleg országszerte pesszimiztikusan néztek. Most már barátságosabban itélik meg a helyzetet. Az a körülmény, hogy Kossuth Ferenc még tegnap késő éjjel is megtagadott minden összeköttetést félhivatos budapesti lapjával, a „Budapest”-tel szemben, különböző magyarázatokra ad okot. Általános az a nézet uralkodik, hogy Kossuth Ferenc továbbra is fenn akarja tartani a barátságot Beck báró osztrák miniszterelnökkel, akit tudvalevőleg Kossuth félhivatos lapja a kiegyezési tárgyalások alkalmából megtámadott. A kereskedelmi miniszter inkább dezavválta saját lapját, semhogy alkalmat szolgáltatott volna a további kellemetlenkedésekre.

Politikai körökben azt hiszik, hogy Kossuth eljárásának indító oka Wekerle Sándor miniszterelnökben keresendő, aki a Beckkel való szoros összeköttetése révén kieszközölte, hogy minisztertársa saját lapjával szemben ellentétes álláspontra helyezkedjék.

Nagy feltűnést keltett ma, hogy a kiegyezési tárgyalásokra Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Bécsbe érkezett. Apponyi jelenlétét különféleképpen pertraktálják. Azt hiszik, hogy a közoktatásügyi miniszter azért utazott Bécsbe, hogy Kossuth Ferencnek, aki nem tud eléggé németül, segítségére legyen. Politikai körökben azonban azt hiszik, hogy a kormány a fontos kiegyezési tárgyalások folyamán előálló nagy felelősségből részt akar juttatni Apponyi Albert grófnak is.

A tőzsde remél

A mai nap már a kiegyezési tárgyalások lényegének van szentelve, amennyiben a tegnapi főképp a szerződéses formula miatt szükségessé vált tanácskozásokkal telt el.

A tárgyalások fontosságát emeli, hogy a tanácskozó miniszterek és a király között folytonos érintkezés van. Tegnap Aehrenthal külügyminisztert, majd Beck báró osztrák miniszterelnököt fogadta a király hosszabb magánkihallgatáson, ma délben pedig Wekerle Sándor miniszterelnök ment hozzá.

A tárgyalások ezt a hetet egészen ki-

töltik. A részletekről, az eredményről még nincs hír. De a tőzsde ma is teljesen szilárd. A helyzetet egészen nyugodtan itélik meg és a politikusok pozitív értesülések híján is biznak a tőzsde információiban.

Becsületbiróság a temesi főispán ellen.

Kabdebó Gergelyvel nem verekszenek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 12.

Szalay Géza dr. temesi törvényhatósági bizottsági tagnak lapunkban is közölt nyilatkozatát Kabdebó Gergely főispán sértőnek találván, provokáltatta Szalayt, akinek segédei azonban fegyveres elégtételadás helyett becsületbirósági döntést követeltek Kabdebó Gergely provokálása ügyében.

A segédek eljárásukról az alábbi érdekes levélben számoltak be felüknek:

Tisztelt barátom! Megbízásod folytán a mai napon össze jöttünk Kabdebó Gergely főispán ur megbízottáival, Muth Gáspár dr. és Baldu Sándor urakkal, akik előadták, hogy Te Kabdebó Gergely urat egy hírlapi nyilatkozatban megsértetted és ezért tőled lovagias elégtételt kérnek.

Mi Kabdebó Gergely ur megbízottjainak ezen felhívására kijelentettük, hogy miután Te egy vármegyei közgyűlésen mondtad beszédedben, valamint a hírlapi nyilatkozatodban állításokat bizonyítani is tudod, lovagias elégtételt ennél fogva csak akkor adhatsz, ha erre téged becsületbiróság kötelez. Eppen ezért mi határozottan követeltük az ügynek becsületbiróság elé való vitelét és kértük Kabdebó Gergely ur megbízottait, hogy nevezzenek felük részéről két urat a becsületbiróságba.

Kabdebó Gergely ur megbízottjai ezen kijelentésünkre azon indoklással, hogy megbízottjainkkal ezen ügyet megbeszélni óhajtják, a tárgyalás elhalasztását kérték. Este 9 órakor Kabdebó Gergely ur megbízottjai újból megjelenvén, a tárgyalást folytatták. Kabdebó Gergely megbízottjainak hozzánk intézett kérdéseire, hogy előbbi állásponthoz ragaszkodunk-e, határozottan kijelentettük, hogy most is feltétlenül ragaszkodunk a becsületbiróság összehívásához, mire Kabdebó Gergely ur megbízottjai azon kijelentéssel, hogy megbízottjuk nevében az eljárást beszüntetnek tekintik, a tárgyalást befejezték.

Midőn tisztelt barátunk ezt tudomásodra hoztuk, részéről az ügyet befejezettnek tekintjük és vagyunk szívesen üdvözléssel tisztelő barátaid: Ottlik Péter, s. k. Juhos Gyula, s. k.

Beniczky György dr. Gyika Imre és Kövér Lajos urján szintén provokáltatta Kabdebót. Minthogy azonban Beniczky segédek tudomására jutott, hogy Kabdebónak Szalay Géza dr. ról elintézetlen ügy van, levélben értesítették megbízottjukat, hogy addig, amíg az összehívandó becsületbiróság kimondja, hogy a főispán lovagias elégtételt nem vehet s a Szalay ügy rendezéséig ebbeli jogát függőben tartja.

HIREK.

A temesi harc.

Arad, szeptember 12.

A szombaton félbeszakított vármegyei közgyűlést ma délelőtt folytatta Temes vármegye törvényhatósági bizottsága. Mint Temesvárról táviratozzák, a botrányok ezuttal elmaradtak. Ma is voltak zajos, viharos jelenetek, dörgő tapsok és zugó abzugok, de tumultusok nem voltak.

A mai közgyűlésen is kitűnt, hogy

Joanovich Sándor alispán pártja erősebb és az alispán jelentését is *egyhangulag* fogadta el a bizottság.

Sztojanovich György báró, a közgyűlés első szónoka kifejtette, hogy ő és pártja támogatni fogják az alispánt tovább is, mert semmi komoly ok nem forog fenn arra nézve hogy a vármegye érdekében az alispán ellen állást foglaljanak. Minthogy pedig most már tisztán látnak, interpellációját visszavonja.

Hajdu Frigyes dr. szemére vetette a főispánnak, hogy ötnegyed évi működése alatt nem erősítette meg a szövetséget pártokat és beszéde végén az alábbi interpellációt terjesztette elő.

Való-e, hogy a vármegyei függetlenségi és 48-as párt által javaslatba hozott jelöltek a múlt évi megyebizottsági tag és a közgazdasági bizottsági választásokon azért bukta el, mert méltóságod a régi rendszer képviselőinek tisztségeikben leendő meghagyását kifejezetten kívánta?

Deutsch Andor bűnűl rója föl a főispánnak, hogy ő, a magyar kormány politikájának képviselője, a vármegyei közigazgatásnak államilag kirendelt óre állítólag *barátkozni jár a román nemzetiségi agitátorokhoz*, a volt nemzetiségi jelöltekhez, nem mintha a magyar állameszmének kívánná őket megnyerni, hanem baráti parolázással kér tőlük segílyt, támaszt a vármegyei tisztújításra. Végül az alábbi interpellációt intézi a főispánhoz:

Igaz-e, hogy öméltsága szavazatok kinyerése céljából felkereste a volt román nemzetiségi jelölteket és a nemzetiségi vezető embereket?

A nagy zajjal és élénk közbekiáltásokkal kísért interpellációk előterjesztése után **Kabdebó Gergely** főispán kijelentette, hogy azokra a legközelebbi közgyűlésen adja meg a választ.

A közgyűlés ezután fölhatalmazta az alispánt, hogy két napilap ellen megindíthassa a sajtópört, majd rövid vita után, amelynek során **Donáth József** dr. és **Abonyi Henrik** éles kritika tárgyává tették **Joanovich Sándor** működését, *egyhangulag elfogadták az alispáni jelentést.*

Több jelentéktelen tárgy elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **Az erős kéz politikája.** Budapestről táviratozzák: **Rakodczay Sándor** horvát bán, miután a magyar minisztertanácsnak megtette jelentését, tudvalevőleg visszautazott Zágrábba és a nyert felhatalmazás alapján folytatja az akciót. A horvát koalíció egy része hajlandó a békekötésre — hiszen a kiválások már meg is kezdődtek, — a másik rész azonban annál elkeseredettebben harcol, mégpedig a legkevésbé sem válogatós eszközökkel. Magánértesülés arról ad hírt, hogy a magyarelles horvátok a legféltelenebbül viselkednek és ahol lehet, támadják a bán és híveit, nemcsak politikailag, hanem, amennyiben sikerül, más módon is. Velük szemben a bán és a kormány a *legenergiusabb eszközökhöz fog nyulni*, a miknek alkalmazására már meg is van a felhatalmazás.

— **A szabadgondolkodók kongresszusa.** *Páris* ból táviratozzák: Tegnap este a gabonatőzsde épületében a szabadgondolkodók kongresszusa vitaestélyt rendezett, amelyen több ezren vettek részt, köztük *igen sok katolikus pap.* **Alban** bencésrendi szerzetes a kongresszuson kifejezett nézetek ellen polemizált. A vita folyamán izgatott jelenetek történtek, úgy, hogy a rendőrség jelenlévő képviselője *kénytelen volt a gyűlést feloszlatni.*

— **A 48-as félhivatalos hír már püspököt is meneszt.** *Budapest*ről táviratozzák; A kormány egyik félhivatalos lapja, a *Budapest* ma heves kirohanást intézett **Zichy Gyula** gróf pécsi püspök ellen azért, mert azon püspökök közé tartozik, akiket a darabontok neveztek ki. Reá fogja a püspökre, hogy beteg s hogy nem tudja végezni funkcióit. Egy pécsi hírlapíró ma kérdezősködött a püspök állapota felől a püspöki aulában, ahol felvilágosították arról, hogy a félhivatalos által közölték *nem felelnek meg a valóságnak*, mert a püspök egészséges és rendesen ellátja hivatalát.

— **Harc a sárga faj ellen.** *London* ból táviratozzák: A *Tribune* jelenti Vancsuverből tegnapi kelettel: Viktóriában és Vancsuverből további zavargások esetre készenléten áll a rendőrség. A város nyugati részében két helyen *gyújtogattak*, valószínűleg azért, hogy a rendőrséget kicsalják a kínai negyedből és ott új zavargásokat kezdjenek. A kormány részéről kijelentik, hogy Japánnal olyan egyezmény fog létrejönni, hogy a bevándorlást évenként 500 utlevélre korlátozza. Az ázsiai negyedben nagy az izgatottság, mert egy kínainak a holttestét egy fára felakasztva találták. A rendőrség azt állítja, hogy a kínai öngyilkosságot követett el.

— **Öngyilkos milliomos.** *Budapest* ről táviratozzák: Ma este fél nyolc órakor izgalmas jelenet játszódott le a Kossuth Lajos- és Semmelweis-utca sarkán. **Kövári Ármin** 78 éves előkelő belvárosi polgár leugrott a sarkon levő ház negyedik emeletéről a kövezetre, ahol *szörnyet halt.* **Kövári**, aki egy bankház tulajdonosa, már régóta gyógyíthatatlan betegségben szenved s ez kergette a kétségbeesett embert a halálba. Az öngyilkos bankár több mint egy millió koronát kitevő vagyont hagyott hátra.

— **Eljegyzés.** **Weiss Sámuel**, a budapesti „Higia“ cukorka és csokoládégyár képviselője ma tartja eljegyzését **Kovács Irénke** kisasszony nyál, **Kovács Ede**, a Nyári testvérek cukorkagyár képviselőjének leányával.

— **Polónyi összeállítja bíróságát.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Egy budapesti estilap híradása szerint a budapesti büntetőtörvényszéken nagy változások készülnek abból az alkalomból, hogy nemsokára tárgyalás alá kerülnek az ismert Polónyi és Lengyel féle perek. A perek sikeres elintézése céljából *átfogják alakítani a bíróság mostani összeállítását*, s lehetőleg más tanácsokat fognak alkotni. Egyik tanácsot most egy kinevezéssel már felbontottak. **Doleschal Alfréd** dr. táblabíró ugyanis egyetemi tanár lett s vele a bírói függetlenség legbátrabb előharcosa válik meg a bírói pályától. **Doleschal** mindenesetre megérdemli a kitüntetést, de mégis feltűnést kelt, hogy közvetlenül a Polónyi-perek tárgyalása előtt történik meg ez a kinevezés. **Doleschal** utódja **Magyary István** ügyész lesz, aki tudvalevőleg annak idején Polónyi ér-

dekében mindent elkövetett. A Polónyi-féle ügyben ugyan már nem vehet bíróként részt, mert ez üggyen mint ügyész vesz részt, de részt vehet a Hajdu-féle ügyben és **Günther Antal** igazságügyminiszter azt hiszi, hogy itt jó szolgálatokat fog tenni.

— **Az „alezredes leánya.“** A nyáron Siófokon nagy feltűnést keltett egy magas barna nő, aki alezredes leányának adta ki magát, nyakrafőre kötötte az ismeretségeket a fürdőző férfikkel. Egy szép napon aztán eltűnt az alezredes leánya, hogy hová lett, azt Siófokon senki sem tudta. A további szerepléséről aztán a rendőri sajtóiroda adott hírt, tudatva, hogy **Pettyán Annát** a rendőrség lopás miatt letartóztatta. Az ezredes leánya: **Pettyán Anna** augusztus 9 én este megismerkedett egy máv. tisztviselővel, akitől a Csokonai utcai Nemzeti Szállóban 300 koronát ellopott. A lopott pénzből a leány selyem bluzokat vásároltatott magának fivére, **Pettyán Pál** által. Ez a **Pettyán Pál** régi ismerőse a rendőrségnek s lopás miatt már szintén büntetve volt. A budapesti büntetőtörvényszék zárt ajtó mögött ma tárgyalta **Sárkány** dr. bíró elnöksége alatt **Pettyán Anna** lopást bűnügyét s **Fóth** dr. kir. ügyész vád és **Skerlár Aladár** dr. védelme után lopás vétségéért *4 havi fogházra ítélte.* **Pettyán Pál** ellen az ügyészség bizonyíték hiányában megszüntette az eljárást még a nyomozat folyamán. A vádlottnő felebbezett.

— **Magyargyalázó angol lap.** *London* ból táviratozzák: **Ruttkay Vilmos**, a magyar kereskedelmi miniszterium londoni kereskedelmi tudósítója a *Morningpost* kiadójához nyílt levelet intézett, a melyben behatóan cáfolja az ezen lapban megjelent Magyarország ellen irányuló támadásokat. Azt bizonyítja, hogy a mezőgazdasági cselédekre vonatkozó törvény, a melyet oly éles bírálat tárgyává tettek, nem mondható reakcionáriusnak. Cáfolja azt az állítást, hogy *Magyarországon a nemzetiségeket elnyomják* és teljes mértékben túlzottnak mondja azon vádat, hogy politikai üldöztetések történének Magyarországon számos ellentét áll egymással szemben, másrésztől azonban a törvényt mindenkivel szemben az egyenlőség alapelve alapján alkalmazták. Igazságtalanság — ugymond a cikk — egy ország gyöngéjeit különösen kidomborítani, másrésztől kiválóságait teljesen figyelmen kívül hagyni.

A *Morningpost* szerkesztősége e levél kapcsán a többek között a következőket jegyzi meg:

Levelezőnknek Magyarországról szóló közleményét *minden tekintetben hitelesnek tartjuk.* A történelem, valamint az irodalom is a magyarországi elnyomtatásról szóló vád mellett bizonyít. Aki az erre vonatkozó irodalmat tanulmányozza, arra a meggyőződésre fog jutni, hogy a magyar állam manapság tényleg gyakran követ el igazságtalanságokat, főleg a *román polgártársakkal szemben.*

— **Drótkötélpálya Brádon.** A rudai tizenkét apostol bányatársulat a **Brád** és **Muszári** között üzemen kívül helyezett sodronykötélpályát a brádi vasúti állomáshoz szándékozik áthelyezni, hogy ezáltal a csebei szénbányák és a bányavasut között közvetlen összeköttetést létesítsen. A bejárást szeptember hó 12. napjára rendelte el a kereskedelemügyi miniszter.

— **Magyar név.** A belügyminiszter megengedte, hogy **Róth Adolf** Károly aradi illetőségű liverpooli lakos családnevét *Szlatényi*-re változtathassa.

BRAUN MIKSA

A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének SZÁLLÍTÓJA
Szolid szabott árak!

Férfi és gyermekruha áruháza

ARAD,

Szabadság-tér 20., Gr. Nádasdy-palota.

Telefon szám 577.

2078

Külföldi mértékosztály.
Szolid szabott árak.

— A katonazenekar hangversenye. Érdekes művészeti ujtásokat tervez *Zellner* Sándor, a 33 gyalogezred karmestere. Az ujtások lényege, hogy a Fehér Kereszt téli kertjében vasárnap esténként tartandó koncertjeit különböző zenei-különlegességekből állítja össze. Így lesznek operett, opera, magyar, francia, amerikai és ballet hangversenyek, úgy, hogy a hangversenyek száma kizárólag az említett specialitások képezik. A magyar hangversenyeknek különös érdekességet és zenei értéket kölcsönöz, hogy előadásra kerül *Hubay* „Lavotta szerelme.” *Zellner* kiváló művészi érzékét dicséri, hogy ilyen módon is lendületet kíván adni az aradi zenei életnek. Az első hangversenyt szeptember 23-án tartják meg, mely alkalommal kizárólag operettek kerülnek előadásra.

— Uj posta-ügynökség. A nagyváradai posta-és táviró-igazgatóság közölte, hogy Csanád vármegyében *Református-Kovács* háza községben szeptember 16-án postai ügynökség lép életbe.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

TORVÉNYKEZÉS.

§ Kirabolt kintornás. Budapestről írja tudósítónk: Ujpesten ez év május 19—20-ika közötti éjjelen együtt voltak egy lakodalomban *Döbrentei* Sándor upesti vak munkás és *Kovács* József kazánkovács. Éjfél után megelégték a mulatságot s hazafelé tartottak. Velük ment *Poszkalka* János kintornás is, aki a mulatságon a talp alá való zenét szolgáltatta. Mikor a Nyár és Erzsébet-utcák sarkára értek, *Döbrentei* és *Kovács* együttes erővel nekimentek az öreg verklisnek s pár pillanat alatt megfosztották az nap éjjeli 7 korona keresetétől, ezüstórájától. A pestvidéki törvényszék esküdtbirósága rablás büntetvéért vonta felelősségre a két lakodalmas vendéget. A tárgyaláson — melyen *Verebélyi* táblabíró elnökölt — *Döbrentei* beismerte, hogy szóváltás közben „megszorította egy kisse” a verklis nyakát. Azt azonban tagadta, hogy kirabolta volna. *Kovács* József még ennyit sem vállalt el a büntetelményből, melyet barátjára, *Döbrentei*re hárított át. A vádlottak tagadásával szemben a sértett s a tanúk igazolták, hogy a rablás után *Döbrentei* és *Kovács* a bűnös után szerzett pénzt a Három huszárhoz címzett korcsmában együtt itták el. Az esküdtök marasztaló verdiktje alapján a törvényt alkalmazó bíróság *Döbrenteit* 3 évi börtönre, *Kovácsot* pedig 2 évi fegyházra ítélte rablás büntetvéért. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Borital és huszfogyasztási jog bérbeadása. Az alábbiakban felsorolt községek területén a bor és huszfogyasztás után fizetendő fogyasztási adóknak beszedési jogát a kerületi kir. pénzügyigazgatóságok árverés útján fogják bérbeadni. A kikiáltási árként a községek nevei után zárjeleiben feltüntetett összegek szerepelnek. Ily árverés lesz:

az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál szeptember 25-én d. e. 10 órakor Csermő (2798 kor. 35 fill.), Apáti (724 kor. 98) és Agris (1135 kor. 08 fill.), szeptember 26. d. e. 10 órakor Kurtics (6153 kor. 62 fill.) Szemlak (6442 kor. 60 fill.) és Almás-Kamarás (1946 kor. 54 fill.), szeptember 30. d. e. 10 órakor Medgyes Bodzás (1869 kor. 27 fill.) valamint O és Uj Paulis (3793 kor. 83 fill.), Simánd és Csernovits Simánd községekre, valamint Tövisgyháza pusztára (2384 kor. 49 fill.) és Erdőhegy (1717 kor. 09 fill.) községekre nézve;

a makói kir. pénzügyigazgatóságnál szeptember 20-án Magyarcsanak (2372 kor. 32 fill.), Apátfalva (6069 kor. 31), szeptember 19-én d. e. 9 órakor Földeák (3522 kor. 38) és Csanádpalota (7645 kor. 59), szeptember 18. d. e. 9 órakor Mezőkovácsháza (6945 kor. 43), Kevermes (3164 kor. 85) és Kunágota (5019 kor. 51), végül szeptember 17. d. e. 9 órakor Ambrózfalva (608 kor. 48), Pitvaros (1630 kor. 63) és Sajtyén (1821 korona 14 fillér) községekre;

a gyulai m. kir. pénzügyigazgatóságnál október 10-én d. e. 9 órakor Endrőd (14482 kor. 42), Köröstarcsa (6133 kor. 50), Tótkomlós (10.427 kor. 38), Szeghalom (11.701 kor. 26) és Gyoma (17.714 kor. 98 fillér) községekre nézve.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 12.

Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 25.000 méter-mázsa változatlan áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre	11.51—11.52	11.40—11.41
Zab októberre	8.19—8.20	8.15—8.16
Rozsa októberre	9.78—9.79	9.68—9.69
Tengeri 1908 májusra	6.99—7.—	6.94—6.95

Zárul 5 órakor:

Cesurák hitelrészvény 640 25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 12. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 135—136 fillérig; fiatal közép páronként 231—320 kilogrammig terjedő sulyban 126—137 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 136—137 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslétszám: Szeptember 9 napján volt készlet 37.637 darab, szeptember 10. napján felfeltartott 482 darab, szeptember 10. napján elszállított 345 darab, szeptember 11. napjára maradt készletben 37.774 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 12. —

Fehér Kereszt-szálloda. Somogyi Pál birtokos Budapest. — Töpfer Lajos kereskedő Prága — Báró Wasmer Antalné birtokos Simánd. — Fischer Henrik mérnök Budapest. — Weinberger Zsigmond honvédönkéntes Nagyvárad. — Jakabovits Samu kereskedő Zaránd. — Szerémi Árpád pénztárnok Budapest. — Koczándor Dezső fakereskedő Déva. — Dr. Polgár Sándorné Delta. — Kohn Gábor kereskedő és neje Székelykeve. — Abelsberg Miksa nagykereskedő Budapest. — Schröter Salamon kereskedő Bustyaháza. — Kemény Oszkár dr. ügyvéd Ungvár. — Snilovits Menyhért kereskedő Nagysomkut. — Márkus Salamon mérnök Miskolc. — Varga Sándor ellenőr Kolozsvár. — Falk Jenő hivatalnok Debrecen. — Szewel Lajos dr. ügyvéd Beregszász. — Bak Dezső tanító Püspökladány. Szilágyi János igazgató Szabadka — Sugár Jenő jegyző Székelyhídvár. — Politzer Pülöp kereskedő Kassa. — Braun Ignác utazó Budapest. — Vermes Jakab utazó Budapest. — Kalledey Sándor utazó Budapest. — Weigel A. utazó Budapest. — Drotlef Ferenc utazó Budapest. — Fenyves Pál utazó Budapest. — Berger Ármán utazó Budapest. — Brül László utazó Budapest. — Berger Simon utazó Budapest. — Kohn Gusztáv utazó Budapest. — Rozenberg Miksa utazó Bécs. — Roth Emánuel utazó Bécs. — Tisl Alfréd utazó Bécs. — Kohn Ede utazó Bécs. — Slachta Gusztáv utazó Bécs. — Tref Lajos utazó Temesvár.

Központi szálloda. Ernest Vilmos igazgató és fia Debrecen. — Sunyok József plébános Csanád apáca. — Singer S.-né bérlőné és családja Szilés. — Iritz Sándor gyáros Makó. — Ursziny János dr. ügyvéd Békéscsaba. — Stern Artur magánhivatalnok Budapest. — Csiky Mihály körjegyző Alváca. — Strobl János gyáros Bécs. — Ifj. Vajda Sámuel kereskedő Szeged. — Hirschl Ármán kereskedő Budapest. — Meyer Miksa kereskedő Budapest. — Försztli Ottó mérnök Berlin. — Vajda Béla mérnök Békésgyula. — Hirschl Mátyás fakereskedő Budapest. — Pleznér Sándorné kereskedő Sikula. — Philipp Károly kereskedő Bécs. — Hoehner Jakab kereskedő Prága. — Mannheim Salamon fakereskedő Nagylak. — Rosenfeld Richard mérnök Szeged. — Szemes Mór hivatalnok Budapest. — Mozuba Nándor utazó Bécs. — Pietinik János utazó Brünn. — Bitera Elemér utazó Budapest. — Dobim István utazó Budapest. — Kakujay Imre igazgató Budapest. — Bohus Jakab kereskedő Bécs. — Beyler Hugó ékszerész Bécs. — Deutsch Vilmos fakereskedő Budapest. — Vogel Árpád fakereskedő Budapest. — Miklós Jenő magánzó Budapest. — Weisz Sándor kereskedő Budapest. — Elek Miksa kereskedő Budapest. — Mautner Ferenc kereskedő Budapest. — Vajda Soma kereskedő Budapest. — Hajdu Hugó kárbeclő Budapest. — Roth Jenő utazó Budapest. — Feinkuchen B. birtokos Berza.

Iskolakönyvek

1907—8-ra.

KERPÉL IZSO

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrassy-tér 20. szám,

(Fischer Elliz-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy üzletemben

iskolakönyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek részére az előirt legújabb kiadásokban, tiszta és kifogástalan állapotban,

használtan is,

félárban

leggondosabban fertőtlenítve, kaphatók.

Minden tölem vásárolt tankönyv használhatóságáért szavatolok.

Az összes tanszerek

u. m.: füzetek, rajztömbök, vonalzó, körzők, festékek, stb. elsőrendű minőségben és nagy választékban vannak raktáron. 2104

Az izraelita ünnepekre való

makzoro és imakönyvek

üzletemben nagy választékban kaphatók.

Igen jutányos árak,

gyors és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó,

könyv és papirkereskedése, kölcsönkönyvtára és zenemű-kölcsönző Intézete.

3 régi szó... 3 új szó...

Altvater

Altvater

Gessler

Gessler

Jägerndorf

Budapest

3920

Városi hirdetések.

16705—1907. kh.

Hirdetmény.

A ceglédi cs. és kir. 2. sz. ló-avató bizottság megkeresése alapján az érdekeltek által leendő figyelembe vétele végett közhirre teszem, hogy f. évi szeptember hó 20-án d. e. 9 órakor az Óvár-téren katonai lóvásárt tart.

Arad, 1907. évi szept. hó 9-én.

Greén,
h. főkapitány.

12990 - 907. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszterium 5240—907. sz. rendelete alapján a hazai bortermelés érdekében az évi szüret megkezdése előtt az érdekelteket saját érdekükben figyelmeztetem, hogy a bortörvény (1893. évi XXIII. t.-c.) és ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendelet értelmében a mustba vagy borba, ugyancsak a már kész kiegészített törköly-borba vizet keverni bármilyen mennyiségben is feltétlenül tilos, továbbá tilos a természetes bornak, törköly-borral, vagy gyümölcsborral való összekeverése (összeházasítása) is. A víz használata csak a törköly-bor készítésénél van megengedve.

Aki a tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza vagy eladja, az az 1893. XXIII. t.-c. értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik, aki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyaggal keveri, vagy a természetes bort törköly-borral, vagy gyümölcs-borral összekeveri, mint mesterséges bor készítője 2 hónapig terjedhető elzárással és ezen felül még 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik és ezen kívül az illetőktől a tiltott módon készített vagy kevert bor még el is fog koboztatni.

Arad, 1907. évi augusztus hó 31-én.

Greén Nándor, s. k.
h. főkapitány.

Bérbeadási árverési hirdetmény.

Alólirott birói zárgondnok ezennel közhirre teszi, miszerint az aradi 4878., 6185. és 3479. számú tjkvben felvett, a Gellin dűllőben 2. szám alatt fekvő 31⁵⁴⁰/₁₁₀₀ kis hold szántó tanyaépületekkel, mely áll lakóház, cselédlak és nagy istállóból, az 1907. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő gazdasági évre szóbeli nyilvános árverésen 1907. évi szeptember hó 22-én az Aradi polgári takarékpénztár helyiségében délelőtt 1/2 9 órakor bérbeadni fog.

Az árverésnél holdanként 3 korona bánompénz azonnal leteendő, a bérösszeg egy harmadrésze október 1-ig lesz fizetendő, melybe a bánompénz betudatik, egy harmadrész április 24-én, az utolsó harmadrész pedig augusztus 20-án lesz fizetendő.

Bővebbet alólirott nál.

Bánfi Sándor,
birói zárgondnok.

2193

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére.

A J A N I J U K.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

341

ARADON.

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatású szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

313

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használata által. — Ára egy üvegnak 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb orsz. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnak 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szembe.

APRÓ HIRDETESEK.

Egy tisztesség,

megbízható tanult ember, ki irodai teendőkre is használható, hivatal-szolgai állást keres. Cim a kiadó-hivatalban. 2177

Őszi szezon 1907.

a legujabb francia blouse album színes divat képekkel **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedésében kaphatók Arad, Weitzer János-utca. Arad- és temesmegyei telefon 517. Állami felső leányiskolai tankönyvek megérkeztek. 361

Azonnali alkalmazást nyer

egy józan, ügyes, a korcsmai teendőkben jártas kimérő, a korlátlan italmérési joggal felruházott — Seprős és Vidéke fogy. és ért. szöv. vezeténél — Seprősön, Aradm. Javadalmazás: az italmérésből befolyó készpénzbevételek 5%-a, szabad lakás és világítás, évente 2 öl tűzifa 1000 korona óvadék, valamint a román nyelv tökéletes birása szükséges. Az eddigi forgalom után eső százalék havonta 80—100 koronára rugott, de még tetemesen fejleszthető. Jelentkezők forduljanak Paikert Henrik seprősi birtokos urhoz, mint fenti szöv. vezet. elnökéhez. 2182

Makzörök és imakönyvek

(az izr. ünnepekre való) üzletben nagy választékban kaphatók. Vessék könyvtárakat. **Kezpel Izsó** könyvkereskedő, Aradon. 1921

Azonnali alkalmazást

nyerhetnek a Bettelheim-féle gőzmosódában, Arad Aulich Lajos-utca, p'pere vasalónők, tanuló leányok, kihordó fiúk heti fizetés mellett. 2160

Egy ügyes kereskedő segéd,

ki a fűszer, vas- és rövidáru-üzletben is járta, vidéki fogyasztási szöv. vezeténél azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 2179

Főzőnő

a Pankotán felállítandó közös konyhánál alkalmazást nyer. Megkiván-tatik, hogy körülbelül 70 személy részére kifogástalanul főzzön és helyesen adagoljon. — Ugyanide kerestetik megvételeire egy jó karban levő, áthelyezhető s 70 személy részére alkalmas takaréktűzhely. Ajánlatok „Dr. Werner Miklós, Pankota” cím alá küldendők. 2189

Egy jó karban levő 2 lóerős

GÁZMOTOR
jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája

Gyorsíró tanárt

sürgősen keresek. Cim a kiadó-hivatalban. 2194

2—3 hónapos özbak

megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Özbak” jelige alatt. 2192

Egy irni és olvasni tudó

szolga

60 kor. kezdő fizetéssel

kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban. 2181

Egy vidéki jó forgalmu

italmérés és fűszer

vezetéséhez

500—1000—2000 koronával jó tiszta lelkiismeretű

társ kerestetik.

Pénze biztosított.

Cim a kiadóhivatalban. 2183

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtéseket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572

fogorvos.

Könyvelő,

mérlegképes

kerestetik

fűszernagykereskedésben.

Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével e lap kiadóhivatalába kéretnek. 2178

Legolcsóbb üzemelő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Kiszolgálás és javítás
kiváló árban.

Költségnélküli vizellátása községek, gyártelepek, gazdaságok, mezői lakások, villák, vasúti állomásoknak, stb.

Megőntözése kertek- és parkoknak.

Lecsapolása tavak- és téglagyáraknak, stb.

Tervek és költségvetések minden alkalmazási módra.

Tervezések kívánatra a helyszínen felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,

967 ARAD, Széchenyi-utca 5.

141—1907.

Ágris község előjárótól.

Árlejtési hirdetmény.

Aradvármegye törvényhatóságának 852—906. kgy. számú határozatával az ágrisi jegyzői lak javítása 626 kor. 62 fillér költséggel engedélyeztetvén, e célból folyó évi szeptember hó 18-ik napjának d. e. 10 órájára az ágrisi jegyzői irodában árlejtés tartatik.

Ehhez a vállalkozókat azzal hívom meg, hogy a vonatkozó tervek, költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt irodámban betekintethők.

Ágris, 1907. évi szeptember hó 10-én.

Marinkovits Mihály,

jegyző.

Hámory-gazdaság

ajánlja sajátterméű

nemesfaju

sárga és görög

DINNYÉIT.

Kaphatók: 1980

Deák Ferenc-utca 3., az udvarban.

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan megszűnik a cipők, illetőleg a lábak undorító bűze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 288

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferenc-utca.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyártáron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, kéjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem remlik és a bort nem renthetja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tűzi fecskendők

Bolyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belső

gummiroztó, kendercsöves és legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és

jobbak, mint

bármely bel-

vagy külföldi

gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tűzi fecskendő és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. 57

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyárának festékével.